

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Finanční řízení výrobního podniku

Tereza Klocová

**Bakalářská práce
2015**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Tereza Klocová
Osobní číslo: E12234
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Management podniku: Management malých a středních podniků
Název tématu: Finanční řízení výrobního podniku
Zadávací katedra: Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce se zabývá finančním řízením vybraného výrobního podniku. Cílem práce je na základě provedené finanční analýzy zhodnotit finanční situaci podniku a dle zjištěných skutečností sestavit případný soubor doporučení.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů z oblasti finančního řízení
- Metody a postupy ve finančním řízení
- Charakteristika podniku
- Analýza finančního řízení podniku
- Zhodnocení a návrhy

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

KNÁPKOVÁ, A.; PAVELKOVÁ, D.; ŠTEKER, K. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.

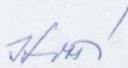
NÝVLTOVÁ, R., MARINIČ P. Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy. 1.

vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 204 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3158-2.

PAVELKOVÁ, D., KNÁPKOVÁ, A. Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009, 333 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-86131-85-6.

VOCHOZKA, M. Metody komplexního hodnocení podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 246 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-3647-1.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

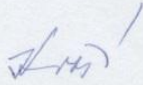
Datum zadání bakalářské práce: 29. září 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Nesouhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2015

Tereza Klocová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce doc. Ing. Marcele Kožené, Ph.D. za její odbornou pomoc při zpracování bakalářské práce. Ing. Lucii Jelínkové za konzultace a cenné rady a připomínky, které mi poskytla v průběhu psaní celé této práce. Rovněž bych ráda poděkovala Ing. Renatě Bláhové za poskytnuté materiály, informace a odborné konzultace. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, která mne podporovala během celého studia.

ANOTACE

Tato práce se zabývá finančním řízením vybraného výrobního podniku. Důraz klade na metody finančního řízení a jejich komparaci. Je provedena finanční analýza podniku Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. Na základě této analýzy jsou navržena možná řešení pro zlepšení stávající situace podniku.

KLÍČOVÁ SLOVA

finanční řízení, metody finančního řízení, finanční analýza

TITLE

Financial management of the production company

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with financial management of the particular production company. The emphasis is placed on the methods of financial management and their comparison. The financial analysis is carried out for Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. On the basis of the analysis possible solutions to improve its current financial situation are suggested.

KEYWORDS

financial management, methods of the financial management, financial analysis

OBSAH

ÚVOD	- 11 -
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ Z OBLASTI FINANČNÍHO ŘÍZENÍ.....	- 13 -
1.1 CÍLE A PRINCIPY FINANČNÍHO ŘÍZENÍ.....	- 13 -
1.2 HLAVNÍ OBLASTI A FUNKCE FINANČNÍHO ŘÍZENÍ.....	- 15 -
1.3 KRITÉRIA KLASIFIKACE FINANČNÍHO ŘÍZENÍ.....	- 16 -
1.3.1 <i>Krátkodobé finanční řízení</i>	- 17 -
1.3.2 <i>Dlouhodobé finanční řízení</i>	- 18 -
1.4 METODY A POSTUPY VE FINANČNÍM ŘÍZENÍ	- 19 -
2 FINANČNÍ ANALÝZA.....	- 21 -
2.1 POSTUP PŘI ZPRACOVÁNÍ	- 21 -
2.2 ZÁKLADNÍ PŘÍSTUPY FINANČNÍ ANALÝZY.....	- 22 -
2.3 UŽIVATELE FINANČNÍ ANALÝZY	- 23 -
2.4 ZÁKLADNÍ METODY FINANČNÍ ANALÝZY	- 23 -
2.4.1 <i>Absolutní ukazatele</i>	- 24 -
2.4.2 <i>Rozdílové ukazatele</i>	- 25 -
2.4.3 <i>Poměrové ukazatele</i>	- 26 -
2.5 ÚČETNÍ VÝKAZY	- 32 -
3 PROFIL PODNIKU.....	- 34 -
3.1 LEAR CORPORATION CZECH REPUBLIC, S.R.O.	- 34 -
3.2 ZÁVOD KOLÍN	- 35 -
4 ANALÝZA FINANČNÍHO ŘÍZENÍ V PODNIKU LEAR CORPORATION CZECH REPUBLIC S.R.O.....	- 39 -
4.1 ANALÝZA ČISTÉHO PRACOVNÍHO KAPITÁLU	- 39 -
4.2 BILANČNÍ PRAVIDLA.....	- 40 -
4.2.1 <i>Zlaté bilanční pravidlo</i>	- 40 -
4.2.2 <i>Pravidlo vyrovnání rizika</i>	- 40 -
4.2.3 <i>Zlaté pari pravidlo</i>	- 41 -
4.3 HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA ÚČETNÍCH VÝKAZŮ.....	- 42 -
4.3.1 <i>Horizontální analýza aktiv</i>	- 42 -
4.3.2 <i>Horizontální analýza pasiv</i>	- 43 -
4.4 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	- 45 -
4.4.1 <i>Vertikální analýza aktiv</i>	- 45 -
4.4.2 <i>Vertikální analýza pasiv</i>	- 46 -
4.5 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	- 48 -
4.5.1 <i>Ukazatele rentability</i>	- 48 -
4.5.2 <i>Ukazatele likvidity</i>	- 49 -
4.5.3 <i>Ukazatele aktivity</i>	- 50 -
4.5.4 <i>Ukazatele zadluženosti</i>	- 51 -
4.6 ZHODNOCENÍ FINANČNÍHO ŘÍZENÍ PODNIKU	- 52 -
5 ZHODNOCENÍ A NÁVRHY	- 54 -
ZÁVĚR.....	- 57 -
POUŽITÁ LITERATURA	- 59 -

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vývoj počtu zaměstnanců v letech 2010 - 2014.....	- 36 -
Tabulka 2: Horizontální analýza aktiv v tisících Kč a v %	- 42 -
Tabulka 3: Horizontální analýza pasiv v tisících Kč a v %.....	- 43 -
Tabulka 4: Vertikální analýza aktiv v %	- 46 -
Tabulka 5: Vertikální analýza pasiv v %.....	- 47 -
Tabulka 6: Ukazatele rentability v %	- 49 -
Tabulka 7: Ukazatele likvidity v bezrozměrných jednotkách	- 50 -
Tabulka 8: Ukazatele aktivity v obrátkách za rok, doba obratu ve dnech.....	- 51 -
Tabulka 9: Ukazatele zadluženosti v % a bezrozměrných jednotkách.....	- 52 -
Tabulka 10: SWOT analýza	- 55 -

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Analýza čistého pracovního kapitálu v tisících Kč.....	- 39 -
Obrázek 2: Zlaté bilanční pravidlo v tisících Kč.....	- 40 -
Obrázek 3: Pravidlo vyrovnání rizika v tisících Kč	- 41 -
Obrázek 4: Zlaté pari pravidlo v tisících Kč.....	- 41 -
Obrázek 5: Vývoj aktiv v tisících Kč	- 43 -
Obrázek 6: Vývoj pasiv v tisících Kč.....	- 45 -
Obrázek 7: Struktura aktiv v %	- 46 -
Obrázek 8: Struktura pasiv v %.....	- 48 -
Obrázek 9: Ukazatele rentability v %.....	- 49 -

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

BV	Book Value (Účetní hodnota akcie)
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČPK	Čistý pracovní kapitál
ČPM	Čistý peněžní majetek
ČR	Česká republika
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
EAT	Earnings after Taxes (Zisk po zdanění)
EBIT	Earnings before Interest and Taxes (Zisk před úhradou úroků a daně z příjmů)
EBT	Earnings before Taxes (Zisk před úhradou daní)
EPS	Earnings per Share (Čistý zisk na akcii)
EUR	Euro
EVA	Economic Value Added (Ekonomická přidaná hodnota)
JIT	Just in Time (Právě včas)
Kč	Korun českých
P/E	Price Earnings Ratio (Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii)
ROA	Return on Assets (Rentabilita úhrnných vložených prostředků)
ROCE	Return on Capital Employed (Rentabilita celkového investovaného kapitálu)
ROE	Return on Equity (Rentabilita vlastního kapitálu)
ROI	Return on Investment (Rentabilita vloženého kapitálu)
ROS	Return on Sales (Rentabilita tržeb)
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SUV	Sport Utility Vehicle (Sportovní užitkové vozidlo)
USD	Americký dolar
WC	Working Capital (Pracovní kapitál)

SEZNAM VZORCŮ

- Vzorec 1: Čistý pracovní kapitál
- Vzorec 2: Čistý pracovní kapitál
- Vzorec 3: Čistý peněžní majetek
- Vzorec 4: Rentabilita vloženého kapitálu
- Vzorec 5: Rentabilita úhrnných vložených prostředků
- Vzorec 6: Rentabilita vlastního kapitálu
- Vzorec 7: Rentabilita tržeb (výnosů)
- Vzorec 8: Rentabilita celkového investovaného kapitálu
- Vzorec 9: Obrat aktiv
- Vzorec 10: Relativní vázanost dlouhodobého hmotného majetku
- Vzorec 11: Obrat zásob
- Vzorec 12: Obrat pohledávek
- Vzorec 13: Doba samoreprodukce
- Vzorec 14: Doba obratu dluhů
- Vzorec 15: Celková zadluženost
- Vzorec 16: Míra zadlužení
- Vzorec 17: Úrokové krytí
- Vzorec 18: Běžná likvidita
- Vzorec 19: Pohotová likvidita
- Vzorec 20: Okamžitá (hotovostní) likvidita
- Vzorec 21: Podíl pracovního kapitálu na aktivech
- Vzorec 22: Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii
- Vzorec 23: Čistý zisk na akcii
- Vzorec 24: Účetní hodnota akcie
- Vzorec 25: Dividendový výnos
- Vzorec 26: Dividenda na akcii
- Vzorec 27: Dividendové krytí
- Vzorec 28: Výplatní poměr
- Vzorec 29: Price/book value
- Vzorec 30: Aktivační poměr

ÚVOD

Finanční řízení a rozhodování podniku představuje v tržní ekonomice nedílnou, dominantní stránku jeho ekonomické činnosti.

Finanční řízení vychází z celkové technicko-ekonomické strategie a taktiky firmy, zároveň ji však zpětně ovlivňuje a usměrňuje. Aby podnik dosáhl vyšší výkonnosti, měl by neustále rozvíjet a vylepšovat své metody finančního řízení. A proto je na finanční řízení v současnosti kladen stále větší důraz.

Finanční analýza je nezbytnou součástí finančního řízení. Pomocí metod finanční analýzy je možné vyhodnotit finanční situaci podniku a připravit tak podklady pro následné rozhodování o dalším vývoji podniku.

Předmětem této práce je analýza finančního řízení v podniku Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. a jeho následné zhodnocení.

Práce je rozdělena na dvě části. První část se zabývá teoretickou stránkou daného tématu a obsahuje dvě hlavní kapitoly. V první kapitole jsou vymezeny základní pojmy z oblasti finančního řízení – cíle a principy finančního řízení, hlavní oblasti a funkce finančního řízení, dále kritéria klasifikace a metody a postupy ve finančním řízení. Druhá kapitola je zaměřena na finanční analýzu. Tato kapitola vysvětluje postup při zpracování finanční analýzy, základní přístupy k finanční analýze, vymezuje uživatele, kteří finanční analýzu využívají. Dále popisuje základní metody finanční analýzy – absolutní, rozdílové a poměrové ukazatele. Poslední podkapitola teoretické části práce je věnována účetním výkazům, ze kterých finanční analýza vychází.

Druhá stěžejní část této práce se zaměřuje na finanční řízení v podniku Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. Tato část je rozdělena na tři hlavní kapitoly, a sice profil podniku, analýza finančního řízení v podniku a zhodnocení a návrhy. Kapitola profil podniku popisuje nejen historii podniku na světové úrovni, ale především se věnuje působení podniku v České Republice od historie, až po současnost. V pořadí čtvrtá kapitola této práce se věnuje analýze finančního řízení v tomto podniku. Pro zhodnocení finančního řízení je provedena analýza čistého pracovního kapitálu, ověřena bilanční pravidla financování, zpracována horizontální a vertikální analýza účetních výkazů a následně provedena analýza poměrových ukazatelů. Současnou situaci v podniku popisuje kapitola zhodnocení finančního řízení podniku, která vychází z řízeného rozhovoru s finanční manažerkou společnosti a mimo jiné vyjasňuje skutečnosti, zjištěné během pozorování a konzultací v podniku. V poslední kapitole této práce

jsou zhodnoceny výsledky analýz a je provedena SWOT analýza, která danou problematiku shrnuje. S ohledem na zjištěné výsledky je navržen soubor doporučení pro další rozvoj podniku.

Cílem práce je na základě provedené finanční analýzy zhodnotit finanční situaci podniku a dle zjištěných skutečností sestavit případný soubor doporučení.

Při tvorbě práce se vycházelo z rešerše odborné literatury, elektronických zdrojů, vnitropodnikových dokumentů a konzultací v podniku. Pro získání detailnějších informací bylo provedeno empirické šetření formou řízeného rozhovoru s finanční manažerkou podniku.

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ Z OBLASTI FINANČNÍHO ŘÍZENÍ

Finanční řízení a rozhodování podniku představuje v tržní ekonomice dominantní stránku jeho činnosti a je nedílnou součástí všech aktivit podnikového organismu. Zabývá se pohybem peněz a podnikového kapitálu, který je vyvolán fungováním nejrůznějších forem podnikatelských jednotek. [30]

Základní úlohou finančního řízení je dle Nývltové a Mariniče [25] výběr optimální varianty získávání externích (a následně i interních) zdrojů financování a jejich užití z hlediska základních finančních cílů podnikání s přihlédnutím k různým omezujícím podmínkám.

Naproti tomu, dle Dluhošové [6], je základní úlohou finančního řízení podniku snaha o dosažení rovnováhy mezi finanční výkonností (rentabilitou), kapitálovou strukturou (zadlužeností) a solventností (likviditou), s cílem zajistit finanční stabilitu.

Podle Valacha a Strouhala [30] je finanční řízení definováno následovně: „*Subjektivní ekonomická činnost, zabývající se získáváním potřebného množství peněz a kapitálu z různých finančních zdrojů (financování), alokací peněz do různých forem nepeněžního majetku (investování) a rozdělování zisku (dividendová politika) s cílem maximalizace tržní hodnoty vlastního majetku firmy.*“

Finanční řízení je těsně spojeno i s vnějším finančně-ekonomickým prostředím, ve kterém podnik funguje. Jde především o finanční politiku státu, vývoj měny a měnového kurzu nebo situaci na peněžním a kapitálovém trhu. [30]

1.1 Cíle a principy finančního řízení

Vymezení základního cíle podniku prošlo hlubokým vývojem. V počátcích moderního podnikání byl v důsledku monistického pojetí základní cíl podniku spatřován v maximalizaci zisku. Vzhledem ke složitosti podnikové reality bylo později monistické pojetí nahrazeno pluralistickým a zisk jako vrcholový ukazatel byl nahrazen soustavou veličin, která lépe vyjadřovala výslednou efektivitu veškeré podnikové činnosti. Pluralistické pojetí bylo nahrazeno relativistickým a absolutní ukazatele efektivnosti byly nahrazeny ukazateli poměrovými. V posledních letech se v důsledku rozvoje kapitálových trhů přešlo k tzv. hodnotovému přístupu, jehož základním vyjádřením je maximalizace tržní hodnoty

podniku, resp. maximalizace hodnoty majetku vlastníka (shareholder value). V podmínkách akciové společnosti hovoříme o maximalizaci tržní ceny akcií. [25][30]

Základním cílem podniku existujícího v současné ekonomice by tedy měla být maximalizace tržní hodnoty. Orientace na tržní hodnotu a její poznávání by měla podnikatele vést ke správným rozhodnutím a k budování zdravějších a úspěšnějších firem, které následně napomáhají k tvorbě silnější ekonomiky. [7]

Dle Dluhošové [6] jsou s každou fází vývoje podniku spojeny různé cíle. Za základní dlouhodobý cíl podniku však lze považovat růst hodnoty podniku a zvyšování finanční výkonnosti podniku.

Vedle hlavního dlouhodobého cíle podniku existují některé dílčí, krátkodobé cíle podniku. Mezi tyto cíle řadíme zajišťování platební schopnosti (likvidity) podniku, likviditu majetku, rentabilitu, produktivitu, maximalizaci tržeb, postavení na trhu atd. Mezi alternativní cíle podniku patří zejména dosažení určitého podílu na trhu nebo růst a expanze firmy. [10][30]

Pro úspěšné zajišťování výše uvedených cílů je nutné dodržovat některé principy finančního řízení. Dle Valacha a Strouhala [30] mezi tyto principy patří:

- **Princip peněžních toků** – zdůrazňuje, že pro finanční řízení z krátkodobého i dlouhodobého hlediska je rozhodující konkrétní tok peněžních prostředků, tedy příjmy a výdaje, nikoliv výnosy a náklady. Finanční zdraví firmy závisí na schopnosti uhrazovat peněžní platby svým věřitelům, dodavatelům, zaměstnancům a vlastníkům.
- **Princip čisté současné hodnoty** – spočívá v tom, že podnik by měl investovat pouze do činností, kde je čistá současná hodnota kladná.
- **Princip respektování faktoru času** – ve všech finančních úvahách a rozhodnutích je nutné respektovat čas, tedy aktualizovat peněžní příjmy / výdaje pomocí složeného úrokování.
- **Princip zohledňování rizika** – finanční řízení musí vedle faktoru času zohledňovat i riziko, se kterým jsou peněžní příjmy získávány a peněžní výdaje investovány. Největší význam má respektování rizika při dlouhodobém, strategickém finančním rozhodování. Technicky se riziko zohledňuje úpravou diskontní sazby. K tomu, aby se mohlo riziko zohledňovat, se výše rizika kvantifikuje pomocí matematicko-statistických postupů nebo odhadem. Respektování rizika ve finančním řízení podniku se projevuje i v tom, že se

uplatňují různé formy ochrany proti rizikům, např. diverzifikace investic, výroby, přesun rizika nebo tvorba rezervních fondů.

- **Princip optimalizace kapitálové struktury** – spočívá v tom, že podnik musí pro úhradu svých předpokládaných potřeb zajistit optimální složení kapitálu, tzn. minimalizovat průměrné náklady kapitálu. Kapitálovou strukturu podniku ovlivňují i další faktory, např. očekávaná dynamika jeho zisků nebo majetková struktura podniku.
- **Princip zohledňování stupně efektivnosti kapitálových trhů** – znamená, že finanční rozhodování podniku by mělo respektovat dosažený stupeň efektivnosti kapitálového trhu, se kterým přichází do styku. Jsou zdůrazňovány 3 stupně efektivnosti kapitálových trhů, které se od sebe liší mírou příslušných informací, které jsou zohledňovány v tržní ceně. Slabý stupeň – tržní cena zohledňuje informace a trendy minulého vývoje cen. Střední stupeň – tržní cena zohledňuje minulý vývoj cen a veřejně dostupné informace o současnosti a budoucnosti. Silný stupeň – tržní cena odráží veškeré i neveřejné informace.
- **Princip analýzy a plánování finančních údajů** – zdůrazňuje, že dosažení hlavních finančních cílů podnikání lze účinně zabezpečit jen při soustavné analýze a plánování finančních veličin podniku. Princip je těsně spojen s podnikovou finanční kontrolou, která se soustřeďuje na zjišťování a vysvětlování rozdílů mezi plánovanými a skutečně dosaženými výsledky. [30][25]

1.2 Hlavní oblasti a funkce finančního řízení

Základní funkcí finančního řízení je získávání peněz a kapitálu (financování), jejich alokace do různých forem nepeněžního majetku (investování) a rozdělování zisku (dividendová politika). Čtvrtou funkcí, která je považována spíše za servisní, je evidence, archivace a následující zpracování dosažených výsledků finančního řízení. [30][13]

Celková struktura finančního řízení podniku je však daleko rozsáhlejší. Finanční řízení zahrnuje tyto oblasti [30]:

- a) zajišťování finančních zdrojů pro založení či další rozvoj podniku (emise akcií, zajišťování obchodních a bankovních úvěrů),

- b) volba optimální finanční (kapitálové) struktury s přihlédnutím ke struktuře majetku, k nákladům na získání jednotlivých druhů kapitálu, eventuelně k době jejich splatnosti a k finančnímu riziku,
- c) financování a řízení oběžného majetku (zásob, pohledávek a peněžních prostředků), výběr optimální formy krátkodobého financování,
- d) investování peněžních prostředků do fixního majetku (hmotného či nehmotného), eventuelně do finančního majetku, různé metody dlouhodobého financování, finanční vyhodnocování efektivnosti investičních variant,
- e) rozdělování podnikového zisku s ohledem na daňovou politiku státu, dividendovou politiku, tvorbu rezervních fondů a zadržného zisku, odpisovou politiku,
- f) finanční analýza činnosti podniku, zaměřená zejména na analýzu likvidity, úroveň financování, využití vloženého kapitálu a rentability podnikání,
- g) finanční plánování tvorby a užití interních a externích finančních zdrojů z hlediska krátkodobého i dlouhodobého,
- h) vnitřní finanční řízení velkých integrovaných celků (koncernů, holdingových společností),
- i) využívání zahraničního kapitálu ve financování podnikových činností a vliv změn měnových kurzů a cel na finanční rozhodování,
- j) finanční řízení při spojování, reorganizacích, sanaci a zániku podniku.

Základní funkce finančního řízení je nutné specifikovat s ohledem na časový horizont aplikace jeho nástrojů v řízení a s ohledem na životní cyklus podniku, neboť jednotlivé fáze mají z pohledu finančního řízení odlišné důsledky. Z časového hlediska lze rozlišit strategický finanční management, který je uskutečňován v časovém horizontu 5 a více let, taktický finanční management v horizontu 1 rok až 5 let a krátkodobý finanční management, který je chápán jako součást krátkodobého operativního řízení v horizontu 1 roku. [25]

1.3 Kritéria klasifikace finančního řízení

Finanční řízení lze dělit podle několika kritérií. Mezi tato kritéria řadíme kritérium času, kritérium z hlediska struktury zdrojů podniku, kritérium z hlediska vlastnictví atd.

Nejdůležitějším kritériem klasifikace finančního řízení je časové kritérium. Dle tohoto kritéria dělíme finanční řízení na krátkodobé (zpravidla 1 rok) a dlouhodobé (1 rok až 5 let). [25][30]

1.3.1 Krátkodobé finanční řízení

Základním cílem krátkodobého finančního řízení je optimalizace likvidity. Tato optimalizace vymezuje úkoly krátkodobého finančního managementu. Mezi tyto úkoly patří:

- řízení likvidity a pracovního kapitálu,
- řízení krátkodobých aktiv, pasiv a jejich složek,
- sestavení krátkodobého finančního plánu. [25]

Základním nástrojem krátkodobého finančního managementu je krátkodobý finanční plán. Jeho sestavení vychází z kalkulace nákladů, predikce tržeb a inkasa a identifikace příjmů a výdajů za jednotlivé oblasti. Na základě sestavení plánovaného výkazu cash flow je zjištěna potřeba (přebytek) finančních zdrojů. Poté je plán přezkoumáván z hlediska zásad financování. [25]

Finanční plán obsahuje cíle, jejichž realizace zpravidla vyžaduje delší časové období. Proto je vhodné sestavovat dlouhodobý finanční plán, jehož součástí je krátkodobý finanční plán pro první rok plánovaného období. V krátkodobém plánovacím horizontu se cíle přizpůsobují disponibilním prostředkům a dlouhodobá strategie se mění na taktiku, odpovídající aktuálním příležitostem a hrozbám. [30]

Krátkodobé zdroje financování

V případě, že v podniku nastane nepoměr mezi krátkodobou potřebou finančních prostředků a tvorbou zdrojů na financování krátkodobých podnikových potřeb, je nutné tyto zdroje zajistit pomocí krátkodobého dluhu. Tento dluh může mít některou z následujících forem [25]:

- krátkodobé úvěry komerčních bank,
- krátkodobé úvěry finančních společností,
- obchodní úvěr,
- převzetí bankovní záruky,
- nesplacené závazky po dobu od jejich vzniku až po dobu, kdy musí být splaceny.

1.3.2 Dlouhodobé finanční řízení

Dlouhodobé finanční řízení se vyznačuje rozhodováním o finančních operacích v časovém horizontu jednoho roku až pěti let. Týká se kapitálově náročných operací a přináší podstatné změny ve financování podniku, proto je spojeno se značným rizikem. Je považováno za překlenovací můstek mezi řízením strategickým a operativním. Z toho vyplývají jeho specifické úkoly, které se týkají zejména oblasti investičního rozhodování a dlouhodobého financování. Zabývá se vyhodnocováním ekonomické efektivity investic a jejich financováním, optimalizací kapitálové struktury, dividendovou politikou a vyúsťuje v sestavení dlouhodobého finančního plánu. Dlouhodobý finanční plán je součástí dlouhodobého komplexního plánu. Vymezuje celkovou výši a optimální strukturu kapitálu a jeho efektivní využití a vyhodnocuje naplnění základních cílů podniku a ekonomických přínosů pro vlastníky podniku. Je sestaven na základě výchozí ekonomické analýzy, predikce vývoje tržeb a kapitálového plánování. Podává informaci o potřebných dodatečných zdrojích financování a jeho cílové parametry by měly vést ke kvalitativně lepším finančním výsledkům. [25]

Finanční plánování využívá následující metody [25]:

- Metoda procentního podílu na tržbách – vychází z předpokladu, že hlavním akcelerátorem dynamického vývoje je růst tržeb, ostatní parametry odvozuje na základě jejich poměru k tržbám.
- Statistické (regresní metody) – vycházejí z definice statistických závislostí pomocí regresních funkcí, zpracovaných na základě minulého vývoje.
- Ekonomické metody – jsou založeny na vzájemné interakci dosažených ekonomických parametrů a cílových ukazatelů.
- Simulační metoda – modelování předpokládaných parametrů na základě vývoje makroekonomického i mikroekonomického prostředí.

Neexistuje žádné univerzální pravidlo pro volbu optimální metody, v praxi se metody často prolínají. Volba metody je individuální a záleží na typu podniku, charakteru výroby a používané technologie. [25]

Zdroje financování investic

Cílem financování investiční činnosti je zabezpečit zdůvodněnou rozpočtovanou výši finančních zdrojů na efektivní investování s co nejnižšími náklady na získání kapitálu a nenarušit finanční riziko podniku. Financování investic by mělo vycházet ze zásady, že dlouhodobý majetek je třeba krýt dlouhodobými zdroji. [25][13]

Zdroje, které podnik využívá k financování lze rozlišit na interní a externí.

Základním zdrojem financování podnikových investic jsou zdroje interní, tedy odpisy, rezervy, zadržený a nerozdělený zisk. Jde o zdroje, které vznikají na základě vlastní činnosti podniku. Využití interních zdrojů, tzv. samofinancování, je výhodné zejména proto, že nedochází ke vzniku dodatečných nákladů financování. Pokud podnik potřebuje realizovat investice ve větším objemu, které není schopen pokrýt samofinancováním, lze využít externí formy dlouhodobého financování. Mezi tyto formy řadíme emisi akcií a dluhopisů, bankovní úvěry, rizikový kapitál, dotace nebo leasing. [25][27][6]

1.4 Metody a postupy ve finančním řízení

Finanční rozhodování podniku zahrnuje několik fází (postupů), které na sebe logicky navazují a vedou ke konečnému rozhodnutí. Tyto fáze jsou [13][30]:

- vymezení finančního problému a stanovení finančních cílů,
- analýza podkladů pro rozhodování,
- stanovení variant řešení,
- určení kritérií pro výběr optimální varianty řešení a hodnocení variant s přihlédnutím k riziku,
- volba optimální varianty,
- realizace optimální varianty a ověření z hlediska zadaného cíle.

Finanční řízení se obvykle člení na dvě skupiny: finančně-manažerskou skupinu a finančně-kontrolní (účetní) skupinu. Finančně-manažerská skupina se zabývá zejména získáváním kapitálu, řízením peněžních prostředků podniku a finančním plánováním. Finančně kontrolní skupina se soustřeďuje na finanční a nákladové účetnictví, na přípravu rozpočtů a na vnitřní kontrolu (eviduje současný stav a kontroluje soulad se stanovenými plány). [30]

Jak již bylo řečeno, těžiště finančního řízení spočívá v získávání kapitálu, jeho rozdělování a v rozdělování zisku. Dalšími oblastmi finančního řízení jsou řízení a financování oběžného majetku, finanční analýza a finanční plánování. Finance podniku těsně souvisí s mikroekonomikou, podnikovou ekonomikou a účetnictvím. Úspěšnost finančního rozhodování do značné míry závisí na spolehlivosti a přesnosti účetních informací. [30]

Dle Kislingerové [16] může být finanční řízení chápáno jako souhrn nástrojů a technik – např. finanční analýzy, finančního plánování, kalkulace apod.

Finanční plánování je komplexní rozhodovací proces, spočívající v navrhování, hodnocení a výběru cílů i odpovídajících projektů k jejich dosažení. Plánování úzce souvisí s controllingem. Mělo by identifikovat, co se stane v budoucnu, nastanou-li určité skutečnosti. Lze ho považovat za projektování budoucích důsledků současných rozhodnutí. [34][30]

Controlling lze chápat jako moderní nástroj podpory managementu, jehož existence v podniku umožňuje včasné upozornění a reakci na vznikající problém. Jeho hlavními funkcemi je plánování, zajišťování informací, funkce kontrolní a analytická a reporting. Úlohou controllerů je podpora manažerů ve všech fázích řízení, tedy při plánování, ve fázi realizace a při kontrole. [34][31]

Vzhledem k faktu, že finanční analýza je řadou autorů, jako např. Dluhošovou, Knápkovou, Pavelkovou a Štekrem [6][18], považována za nejpoužívanější nástroj finančního řízení, je jí věnována i samostatná následující kapitola.

2 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza je nedílnou součástí finančního řízení, protože působí jako zpětná vazba mezi předpokládaným efektem řídicích rozhodnutí a skutečností. Úkolem finanční analýzy je [25][16]:

- diagnostikovat finanční kondici podniku,
- identifikovat odchylky od požadovaných parametrů,
- analyzovat příčiny vzniku odchylek,
- definovat konkrétní opatření, jejichž splnění je předpokladem k dosažení strategických cílů podniku.

Tvorba finanční analýzy spadá do kompetencí finančního manažera a také vrcholového vedení podniku. Průběžná znalost finančního stavu podniku umožňuje manažerům činit správná rozhodnutí v oblasti krátkodobého i dlouhodobého finančního řízení. [18][32]

2.1 Postup při zpracování

Postup při zpracování finanční analýzy se liší v závislosti na zpracování externím či interním. Externí analýza se opírá o zveřejňované a jinak dostupné finanční informace. Interní analýzu lze označit za rozbor hospodaření podniku, který vychází nejen z finančních informací, ale také z informací z vnitropodnikového účetnictví a z dat statistických, plánovaných a kontrolních. Při externím zpracování je tedy prvním krokem získání informací, ze kterých budeme finanční analýzu zpracovávat. Tyto informace lze získat zejména z výroční zprávy společnosti. [28] Další postupy finanční analýzy jsou již shodné pro interní i externí zpracování. Jedná se o analýzu vývoje odvětví, do kterého podnik náleží. Tato analýza je významná zejména pro posouzení stávající situace daného odvětví a jeho perspektivy do budoucna. Data pro tuto analýzu jsou dostupná na webu Ministerstva průmyslu a obchodu, které pravidelně zpracovává tzv. Panorama zpracovatelského průmyslu, kde shrnuje základní ekonomické a finanční údaje za jednotlivá odvětví, včetně nastínění budoucího vývoje. [18]

Po provedení analýzy vývoje odvětví následuje analýza účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow) a tzv. externí benchmarking. Metoda externího benchmarkingu spočívá v porovnávání jednotlivých položek se situací konkurenčních podniků v odvětví. Smyslem je zvýšení výkonnosti, konkurenceschopnosti a dosažení lepších výkonů, neboť základním faktorem úspěchu podniku je být lepší, než konkurence. Cílem této

metody je poznání vlastní pozice na základě srovnání a následné posílení této pozice. [18][5][14][26]

Po důkladné analýze účetních výkazů následuje zhodnocení všech složek finanční rovnováhy: zadluženosti, rentability, likvidity, aktivity a ukazatelů kapitálového trhu, případně dalších ukazatelů a následně porovnání jejich hodnot. Pro rozbor výsledků se využívají tyto typy srovnávání [18]:

- srovnávání v čase, které přispívá k vyhodnocení trendů a předpovědi budoucího vývoje,
- srovnávání s jinými podniky v odvětví,
- srovnávání s normou nebo plánem, které je důležité pro analýzu odchylek, jejich příčin a stanovení opatření.

V dalším kroku finanční analýzy se analyzují vztahy uvnitř jednotlivých skupin ukazatelů a mezi skupinami ukazatelů využitím paralelní soustavy nebo pomocí pyramidových rozkladů. Posledním krokem finanční analýzy je zhodnocení výsledků a návrh doporučení, která by měla vést ke zlepšení stavu společnosti. [18]

2.2 Základní přístupy finanční analýzy

U finanční analýzy rozlišujeme dva základní přístupy – fundamentální a technickou analýzu. Oba tyto přístupy jsou si velmi blízké, protože hodnocení výsledků technické analýzy je bez znalostí analýzy fundamentální velmi obtížné. Proto je téměř nezbytné, aby se oba typy analýz vzájemně kombinovaly. [28][25]

Fundamentální analýza je založena na znalostech vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mimoekonomickými procesy v podniku. Opírá se o značné množství informací a odvozuje závěry zpravidla bez algoritmizovaných postupů. [28] Dle Nývltové a Mariniče [25] je fundamentální analýza zaměřená na hodnocení vnitřního a vnějšího ekonomického prostředí podniku v právě probíhající fázi životnosti a s ohledem na základní cíl podniku. Jejím základním úkolem je identifikace tržní pozice a tržního potenciálu podniku v rámci hospodářské soutěže v konkrétním makroekonomickém a mikroekonomickém prostředí. Mezi nástroje fundamentální analýzy patří například SWOT analýza, PEST analýza, portfolio analýza nebo BCG matice (tzv. Bostonská matice, vytvořená poradenskou firmou Boston Consulting Group).

Technická analýza využívá matematické, matematicko-statistické a další algoritmicizované metody ke kvantitativnímu zpracování dat a následnému posouzení výsledků z ekonomického hlediska. [28][25]

Rozdíl mezi fundamentální a technickou analýzou spočívá v tom, že technická analýza využívá matematicko-statistický aparát k zpracování ekonomických ukazatelů, tedy pracuje s číselnými údaji. Naproti tomu fundamentální analýza zpracovává informace bez algoritmicizovaných postupů.

2.3 Uživatelé finanční analýzy

Informace o finančním zdraví podniku využívají interní a externí uživatelé [32]:

- manažeři pro potřeby operativního a strategického řízení podniku,
- zaměstnanci, jejichž zájmem je sledovat prosperitu a stabilitu podniku,
- odboráři,
- stát a jeho orgány, především pro kontrolu vykazovaných daní, rozdělování finančních výpomocí a tvorbu statistik,
- investoři pro rozhodování o potenciálních investicích (sledují především míru rizika a výnosů spojených s vloženým kapitálem),
- banky a jiní věřitelé pro rozhodnutí o poskytnutí úvěru a kontrole finančního zdraví budoucího nebo existujícího dlužníka,
- obchodní partneři pro kontrolu schopnosti dostát svým závazkům (sledují zadluženost, solventnost, likviditu),
- konkurence.

2.4 Základní metody finanční analýzy

K základním metodám, které se při finanční analýze využívají, patří [32][18]:

- analýza absolutních (stavových) ukazatelů,
- analýza rozdílových ukazatelů,
- analýza poměrových ukazatelů.

2.4.1 Absolutní ukazatele

Absolutní ukazatele se využívají zejména k analýze vývojových trendů a k procentnímu rozboru komponent. Pomocí absolutních ukazatelů se zpracovávají dva druhy analýz [16][18]:

- horizontální analýza,
- vertikální analýza.

Analýza absolutních ukazatelů je výchozím bodem rozboru účetních výkazů. Slouží k prvotní orientaci v hospodaření podniku a upozorňuje na problémové oblasti, které je třeba podrobit důkladnějšímu rozboru. Hlavní nevýhodou této analýzy je to, že změny v jednotlivých položkách mají pouze informativní charakter, ale neukazují příčiny změn. [9]

Horizontální analýza

Horizontální analýza (analýza trendů) se zabývá porovnáním změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti, nejčastěji ve vztahu k minulému účetnímu období. Zjišťuje, zda se jednotlivé položky bilance oproti minulému účetnímu období změnily, a o kolik procent (index), popřípadě o kolik se změnily v absolutních číslech (diference). Vypočítává se absolutní výše změn a její procentní vyjádření k výchozímu roku. [16][27]

Pro eliminaci nepřesností z hlediska interpretace výsledků propočtů je nutná tvorba dostatečně dlouhých časových řad. Při vyhodnocování výsledků je rovněž nutné zahrnout vliv vnějších i vnitřních faktorů. [28]

Vertikální analýza

Vertikální analýza (procentní rozbor, analýza komponent) spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu k jediné zvolené základně. Pro rozbor rozvahy je obvykle základnou výše aktiv nebo pasiv, pro rozbor výkazu zisku a ztráty velikost celkových výnosů nebo nákladů. [18][27][29]

Výhodou vertikální analýzy je, že nezávisí na meziroční inflaci a umožňuje tedy srovnatelnost výsledků analýzy z různých let. Výsledky vertikální analýzy lze využít pro srovnání s firmami ve stejném oboru podnikání nebo s odvětvovými průměry. [28]

Bilanční pravidla

Vedle výše uvedených aspektů horizontální a vertikální analýzy lze zkoumat, zda podnik ve své činnosti uplatňuje tzv. bilanční pravidla. Rozumí se jimi doporučení, kterými by se měl management řídit ve financování firmy s cílem dosažení dlouhodobé finanční stability a rovnováhy. Tato doporučení původně vznikla pro průmyslové podniky, ale v určité

modifikaci mohou platit i pro podniky v jiných oborech. Mezi bilanční pravidla dle Kislingerové a Scholleové [16][29] patří:

- zlaté bilanční pravidlo - zde platí, že dlouhodobý majetek financujeme především z vlastních nebo dlouhodobých cizích zdrojů a krátkodobý majetek z odpovídajících krátkodobých zdrojů,
- zlaté pravidlo vyrovnání rizika - sleduje vztahy na straně pasiv a říká, že vlastní zdroje by měly převyšovat cizí zdroje, v krajním případě se mají rovnat,
- zlaté pari pravidlo - jde o vztah mezi dlouhodobým majetkem a vlastními zdroji, kde by měl být dlouhodobý majetek kryt pouze vlastním kapitálem,
- zlaté poměrové pravidlo – říká, že tempo růstu investic by v zájmu udržení finanční rovnováhy podniku nemělo přesáhnout tempo tržeb, a to ani v krátkodobém časovém horizontu.

2.4.2 Rozdílové ukazatele

Z absolutních ukazatelů lze dále vypočítat vybrané charakteristiky tzv. rozdílových ukazatelů, které slouží k analýze a řízení finanční situace podniku s orientací na jeho likviditu. Mezi nejvýznamnější rozdílové ukazatele patří čistý pracovní kapitál a čistý peněžní majetek. [16][18]

Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál (provozní kapitál) měří relativně volnou část zdrojů, která není vázána na krátkodobé závazky. Představuje tu část oběžného majetku, která je financována dlouhodobým kapitálem. Má výrazný vliv na platební schopnost podniku - má-li být podnik likvidní, musí mít potřebnou výši relativně volného kapitálu. [31]

$$\text{ČPK} = \text{oběžný majetek} - \text{krátkodobé závazky} \quad (1)$$

$$\text{ČPK} = (\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé závazky}) - \text{stálá aktiva} \quad (2)$$

Obě výše uvedené rovnice poskytují stejný výsledek v absolutní hodnotě čistého pracovního kapitálu.

Čistý peněžní majetek

Čistý peněžní majetek (čisté pohotové prostředky) určuje okamžitou likviditu právě splatných krátkodobých závazků.

$$\text{ČPM} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky} \quad (3)$$

2.4.3 Poměrové ukazatele

Podstatou poměrového ukazatele je, že dává do vzájemného poměru různé položky rozvahy, výkazu zisku a ztráty a cash flow. Analýza účetních výkazů pomocí poměrových ukazatelů je všeobecně využívána a má univerzální použitelnost. Z ukazatelů jsou vytvářeny soustavy, které mají uspořádání buď paralelní, nebo pyramidové. V případě paralelního uspořádání mají všechny ukazatele stejný význam a jsou uspořádány pouze podle základní obsahové shody popisovaného jevu, zatímco v případě soustavy pyramidové se jedná o rozklad jednoho ukazatele. V paralelní soustavě ukazatelů se nejčastěji setkáme s následujícími skupinami ukazatelů [16]:

- ukazatele rentability (výnosnosti),
- ukazatele aktivity,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele kapitálového trhu.

Ukazatele rentability

Ukazatele rentability (výkonnosti, návratnosti) poměřují konečný efekt dosažený podnikatelskou činností k určitému vstupu, a to buď k celkovým aktivům, kapitálu nebo k tržbám. Udávají, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč jmenovatele. Blok ukazatelů rentability by podle [16] měl vždy obsahovat minimálně pět následujících poměrových ukazatelů, jsou to:

1) Rentabilita vloženého kapitálu

$$\text{ROI} = \text{zisk} / \text{investovaný kapitál} \quad (4)$$

Ukazatel slouží k měření efektivnosti dlouhodobě investovaného kapitálu a vyjadřuje, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč dlouhodobých zdrojů. Patří mezi jedny z elementárních ukazatelů při měření výkonnosti a efektivnosti podniku. V posledních letech je často využíván ve vazbě na nový ukazatel EVA.¹

2) Rentabilita úhrnných vložených prostředků

$$\text{ROA} = \text{zisk} / \text{aktiva} \quad (5)$$

Je klíčovým ukazatelem rentability. Měří, jaký efekt připadá na jednotku majetku zapojeného do podnikatelské činnosti. Pokud je používán ve tvaru EBIT, pak se hovoří

¹ EVA je anglická zkratka economic value added, ekonomická přidaná hodnota.

o produkční síle. Pro svou komplexnost je tento ukazatel často používán jako jeden z vrcholových ukazatelů, které jsou dále rozkládány v rámci pyramidových soustav.

3) Rentabilita vlastního kapitálu

$$\text{ROE} = \text{zisk/vlastní kapitál} \quad (6)$$

Měří výkonnost vlastního kapitálu, tedy kolik zisku připadá na 1 Kč vlastního kapitálu. Hodnotí výkonnost kapitálu pro akcionáře. Aby byl podnik výhodný pro investory, měl by platit vztah: rentabilita vlastního kapitálu > alternativní bezrizikový výnos.

4) Rentabilita tržeb (výnosů)

$$\text{ROS} = \text{zisk/tržby} \quad (7)$$

Patří ke klíčovým ukazatelům efektivnosti podniku. Ve jmenovateli je možné použít tržby nebo výnosy.

5) Rentabilita celkového investovaného kapitálu

$$\text{ROCE} = \text{zisk/úplatný kapitál} \quad (8)$$

Komplexně analyzuje efektivnost hospodaření podniku. Ukazatel představuje míru zhodnocení veškerých aktiv podniku financovaných vlastním i cizím dlouhodobým kapitálem.

Zisk by měl v jednotlivých ukazatelích vyjadřovat konečný efekt podnikatelské činnosti. V praxi se ukazatelé liší podle toho, zda pro výpočet použijeme EBT, tj. zisk před úhradou daní nebo EBIT, tj. zisk před úhradou úroků a daně z příjmů.

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity informují, jak podnik využívá jednotlivé majetkové části. Ukazují, zda má přebytečné kapacity, či naopak nedostatek produktivních aktivit a v budoucnu nebude moci realizovat růstové příležitosti. Zde se setkáme s ukazateli dvojího typu, a sice s ukazateli počtu obrátů nebo dobou obratu. V prvním případě výsledek informuje o počtu obrátek za rok, v druhém případě o počtu dní. Konstrukce ukazatelů pracuje s jednotlivými majetkovými částmi, které jsou poměřovány buď k tržbám, výnosům nebo jiným rozvrhovým základnám. Podle [16] mezi nejčastěji používané ukazatele aktivity patří:

1) Obrat aktiv

$$\text{Obrat aktiv} = \text{tržby/aktiva} \quad (9)$$

Patří ke klíčovým ukazatelům efektivity podniku a je měřítkem celkového využití majetku. Udává, kolikrát se celková aktiva obrátí za rok. Měl by být co nejvyšší, tj. minimálně roven 1.

2) Relativní vázanost dlouhodobého hmotného majetku

$$\text{Relativní vázanost DHM} = \text{dlouhodobý majetek/tržby} \quad (10)$$

Tento ukazatel měří, do jaké míry se daří zvyšovat objem tržeb bez dalšího rozšiřování kapacity měřené dlouhodobým majetkem. Žádoucí je, aby ukazatel v čase klesal.

3) Obrat zásob

$$\text{Obrat zásob} = \text{tržby/zásoby} \quad (11)$$

Vypočtená hodnota udává, kolikrát se za rok přemění zásoby v ostatní formy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků a opětovný nákup zásob. [29]

4) Obrat pohledávek

$$\text{Obrat pohledávek} = \text{tržby/pohledávky} \quad (12)$$

Ukazatel měří, kolikrát za rok se pohledávky promění v pohotové peněžní prostředky. Obrácená hodnota reprezentuje dobu inkasa pohledávek.

5) Doba samoreprodukce

$$\text{Doba samoreprodukce} = \text{vlastní kapitál/čistý zisk} + \text{odpisy} \quad (13)$$

Ukazatel informuje, za jak dlouhou dobu bude obnovena položka vlastního kapitálu z cash flow. Uvádí se, že tato doba (počet let), by neměla přesáhnout 8 let.

6) Doba obratu dluhů

$$\text{Doba obratu dluhů} = \text{obchodní dluhy/denní nákupy na obchodní úvěr} \quad (14)$$

Tento ukazatel je opakem ukazatele obratu pohledávek. Oba ukazatele by měly být v rovnováze.

Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti charakterizují zadluženost vlastního kapitálu a základní proporce vlastního a cizího kapitálu. Informují o úspěšnosti práce managementu při získávání dodatečných zdrojů pro financování podniku. Jedná se o ukazatele věřitelského rizika, finančního rizika a ukazatel úrokového krytí.

1) Celková zadluženost

$$\text{Celková zadluženost} = \text{celkové cizí zdroje/aktiva} \quad (15)$$

Tento ukazatel lze označit jako míru věřitelského rizika, neboť poměruje cizí zdroje k celkové hodnotě aktiv.

2) Míra zadlužení

$$\text{Míra zadlužení} = \text{cizí zdroje/vlastní kapitál} \quad (16)$$

Ukazatel charakterizuje proporce cizích zdrojů a vlastního kapitálu. Je užíván jako jedna z podstatných měr finančního rizika. Doporučená proporce cizích zdrojů a vlastního kapitálu je 1:1, bez ohledu na obor podnikání.

3) Úrokové krytí

$$\text{Úrokové krytí} = \text{EBIT/nákladové úroky} \quad (17)$$

Ukazatel úrokového krytí patří ke klíčovým charakteristikám zadluženosti. Slouží zejména investorům pro rozhodnutí o bezpečnosti investice. Jestliže ukazatel dosahuje hodnoty 1, znamená to, že veškerý efekt, který podnik vyprodukuje, bude použit pro věřitele k úhradě úroků.

Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity informují o statickém pohledu na schopnost podniku dostát svým závazkům. V podmínkách tržní ekonomiky nemůže existovat podnik, který není schopen dostát svým závazkům.

Ukazatele likvidity poměrují to, čím je možno zaplatit, s tím, co je nutno zaplatit. Při konstrukci ukazatelů likvidity se v čitateli vychází z oběžného majetku. Ten je uspořádán od nejméně likvidních zásob, přes pohledávky, až po nejlikvidnější peníze. Ve jmenovateli se vyjadřují krátkodobé závazky, které tvoří součet tří položek, a to krátkodobých závazků z obchodního styku, krátkodobých bankovních úvěrů a finančních výpomocí. Podle Kislingerové [16] se mezi základní ukazatele likvidity řadí:

1) Běžná likvidita

$$\text{Běžná likvidita} = \text{oběžný majetek/krátkodobé závazky} \quad (18)$$

Běžná likvidita je ukazatel, který v čitateli zahrnuje všechny složky oběžného majetku. Ukazuje, kolikrát jsou oběžná aktiva vyšší, než krátkodobé závazky. V podmínkách českých

podniků je jeho úroveň obvykle příznivější, než u ostatních ukazatelů, což je způsobeno zahrnutím zásob, které často nesplňují hledisko likvidity.

2) Pohotová likvidita

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{oběžný majetek} - \text{zásoby}) / \text{krátkodobé závazky} \quad (19)$$

Pohotová likvidita je přesnějším vyjádřením schopnosti podniku dostát svým krátkodobým závazkům.

3) Okamžitá (hotovostní) likvidita

$$\text{Okamžitá likvidita} = \text{peněžní prostředky} / \text{okamžitě splatné závazky} \quad (20)$$

Okamžitá likvidita je nejpřísnějším ukazatelem likvidity. Měří schopnost uhradit krátkodobé závazky právě v tento okamžik. V čitateli se nachází peníze a jejich ekvivalenty (krátkodobé cenné papíry, šeky).

4) Podíl pracovního kapitálu na aktivech

$$\text{Podíl pracovního kapitálu na aktivech} = \text{WC} / \text{aktiva} \quad (21)$$

Tento ukazatel se vyznačuje určitou stabilitou, která je ve vztahu k pracovnímu kapitálu patrná z vývojové řady. U tohoto ukazatele sledujeme především vývojové tendence, tj. jak se vyvíjí podíl pracovního kapitálu na aktivech a dále porovnáваме výsledek s ostatními podniky v odvětví.

Ukazatele kapitálového trhu

O tuto část finanční analýzy se zajímají všichni potenciální investoři do podniku, zejména pak akcionáři. Jejich primárním zájmem je, jestli jejich investice v podniku zajistí přiměřenou návratnost. Akcionář se zajímá o výplatu dividend a o růst ceny akcie, která byla předmětem jeho investice. Do skupiny ukazatelů kapitálového trhu dle Vochozky [32] patří:

1) Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii

$$P/E = \text{tržní cena akcie v Kč} / \text{čistý zisk na akcii} \quad (22)$$

Tento ukazatel vypovídá o době návratnosti investice a o rentabilitě této investice. Je využíván mimo jiné jako indikátor očekávané ceny akcie.

2) Čistý zisk na akcii

$$EPS = \text{čistý zisk} / \text{počet akcií} \quad (23)$$

Informuje akcionáře o velikosti zisku na 1 akcii, který by mohl být vyplacen ve formě dividendy. Jedná se o tradiční ukazatel uváděný ve finančních novinách jako jedna ze základních charakteristik.

3) Účetní hodnota akcie

$$BV = \text{vlastní kapitál/počet akcií} \quad (24)$$

Představuje hodnotu vlastního kapitálu v přepočtu na jednu akcii. Pro finančně zdravé podniky platí, že hodnota BV v čase roste.

4) Dividendový výnos

$$\text{Dividendový výnos} = \text{dividenda na akcii/tržní cena akcie} \quad (25)$$

Dividendový výnos charakterizuje, jakého zhodnocení dosáhne akcionář při stávající výplatě dividendy a úrovni tržní ceny akcie.

5) Dividenda na akcii, Dividendové krytí

$$\text{Dividenda na akcii} = \text{úhrn dividend za rok/počet kmenových akcií} \quad (26)$$

$$\text{Dividendové krytí} = \text{čistý zisk/úhrn ročních dividend} \quad (27)$$

Tyto ukazatele jsou převrácenými hodnotami. Vyjadřují proporce, kolik zdrojů je určeno na reinvestice a kolik na spotřebu. Oba ukazatele se využívají v souvislosti s definováním tempa růstu podniku.

6) Výplatní poměr

$$\text{Výplatní poměr} = \text{dividenda na akcii/EPS} \quad (28)$$

Tento ukazatel vypovídá o tom, jaká část zisku je rozdělena mezi vlastníky.

7) Price/book value

$$\text{Price/book value} = \text{tržní cena akcie/vlastní kapitál na akcii} \quad (29)$$

Poměr tržní cena akcie k hodnotě BV udává, nakolik kapitálový trh oceňuje výkonnost podniku. Mělo by platit, že ukazatel nabývá hodnot vyšších než 1.

8) Aktivační poměr

$$\text{Aktivační poměr} = 1 - (\text{dividenda/EPS}) \quad (30)$$

Hodnotí míru reinvestice zisku a říká, jaká část zisku se vrací zpět do podniku.

2.5 Účetní výkazy

Zpracování finanční analýzy vyžaduje vstupní data. K významným zdrojům dat patří účetní výkazy. Výkazy jsou zpracovávány pro účely účetní a daňové, proto ne vždy obsahují data, která věrně zobrazují ekonomickou realitu podniku. Vypovídací schopnost účetních výkazů proto patří ke slabým stránkám finanční analýzy. Základními účetními výkazy jsou [32][29][6]:

- rozvaha (bilance) podniku,
- výkaz zisku a ztráty,
- tok peněžních prostředků (cash flow),
- přehled o změnách vlastního kapitálu,
- příloha k účetní závěrce.

Rozvaha

Dle Nývltové, Mariniče a Růčkové [25][28] rozvaha zachycuje majetkovou a zdrojovou strukturu podniku. Aktiva představují majetek, kterým podnik disponuje, pasiva zdroje kapitálu, ze kterých jednotlivé majetkové části byly pořízeny. Rozvaha je z pohledu finanční analýzy nejdůležitějším zdrojem informací.

Výkaz zisku a ztráty (výsledovka)

Obsah výkazu zisku a ztráty tvoří rozdíl výnosů a nákladů, tj. výsledek hospodaření. Vyjadřuje, jak byl podnik úspěšný z hlediska využívání majetku a zdrojů, které měl v hodnoceném období k dispozici. [29][32]

Cash flow

Dle autorů Vochozky [32] a Kislingerové [16] výkaz cash flow zachycuje vznik a použití peněžních prostředků. Jde o přehled příjmů a výdajů podniku za dané období. Jeho účelem je popsat vývoj finanční situace za sledované období a identifikovat příčiny změn této situace.

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Celkové bohatství podniku se v rámci účetního období sníží nebo zvýší v důsledku změn, které nastanou v průběhu období ve vlastním kapitálu. V celkové změně vlastního kapitálu se promítají změny vyplývající z transakcí s vlastníky a změny vyplývající z ostatních operací. Účelem výkazu je vysvětlit u každé položky vlastního kapitálu rozdíl mezi jejím počátečním a konečným stavem. [27]

Příloha k účetní závěrce

Příloha k účetní závěrce obsahuje cenné informace pro zpracování finanční analýzy. Mezi tyto informace patří např. výše půjček a úvěrů s uvedením úrokové sazby a hlavních podmínek, doplňující informace k rozvaze nebo výkazu zisku a ztrát nebo informace o účetních zásadách a metodách. [16][28]

Řadu cenných informací pro zpracování finanční analýzy obsahuje také výroční zpráva podniku. Dále lze čerpat ze zpráv vrcholového vedení podniku, ze zpráv vedoucích pracovníků či auditorů, z firemní statistiky produkce, poptávky, odbytu či zaměstnanosti, z oficiálních ekonomických statistik, z burzovního zpravodajství nebo z nezávislých hodnocení a prognóz. [18]

Nepřístupná část práce str. 34 – str. 56.

ZÁVĚR

Finanční řízení a rozhodování se zabývá pohybem peněz a podnikového kapitálu, který je vyvolán fungováním firmy. Má-li podnik efektivně fungovat a dále se rozvíjet, musí být důsledně respektovány stanovené finanční cíle. Pravidelné hodnocení finančního zdraví podniku přispívá k efektivnímu řízení, a proto je na provádění finanční analýzy kladen stále větší důraz.

Tato práce se skládá ze dvou hlavních částí, a sice části teoretické a praktické. V rámci první části byly nejprve vymezeny základní teoretické poznatky týkající se finanční analýzy. Poté se práce zabývala vybranými metodami a ukazateli, které se využívají k vyhodnocování finanční situace a jsou tak nedílnou součástí finanční analýzy. Praktická část se nejprve zabývala popisem analyzované společnosti Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. a následně byla provedena finanční analýza s využitím metod a nástrojů, vymezených v teoretické části. Analýza současné situace podniku byla provedena pomocí empirického šetření formou řízeného rozhovoru s finanční manažerkou Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. v závodě Kolín. Tento rozhovor objasnil některé již dříve zjištěné informace, které byly získány formou konzultací a pozorování v podniku, ale především zajistil zcela nové informace pro tuto práci. Práce byla zakončena zhodnocením a podáním návrhů pro zlepšení finančního zdraví společnosti.

Na základě provedené finanční analýzy bylo zjištěno, že společnost byla ve sledovaném období finančně stabilní, neboť splňovala doporučené hodnoty a trendy u většiny sledovaných ukazatelů. Nedostačujících hodnot dosahovala pouze okamžitá likvidita. Jak vyplynulo z řízeného rozhovoru, podnik si tuto situaci uvědomuje, ale řeší ji každý závod zvlášť, podle zaměření. Z finanční analýzy je dále patrné, že společnost efektivně využívala svá aktiva a problém neměla ani v oblasti zadluženosti.

Na základě informací získaných z řízeného rozhovoru lze také konstatovat, že společnost se snaží neustále zlepšovat své postavení na trhu a konkurenceschopnost vyhledáváním nových projektů a možností spolupráce s dalšími společnostmi. Tímto chováním eliminuje jednu ze svých hrozeb a zároveň naplňuje příležitosti, které vzešly z provedené SWOT analýzy. Tato analýza také shrnula silné a slabé stránky společnosti. Společnost má výhodu v zázemí velké nadnárodní společnosti s dlouhou historií, která vede k silnému postavení na trhu a následné přímé spolupráci s předními automobilkami působícími v České republice. Slabou stránkou je silná provázanost s automobilovým průmyslem. Po ekonomické krizi

v roce 2009, jež automobilový průmysl silně zasáhla, se však toto odvětví vyvíjí pozitivním směrem.

Pro zlepšení současné finanční situace autorka navrhl, aby se podnik zaměřil na zvyšování produktivity, snižování nákladů a na dosahování lepších výsledků okamžité likvidity. Důležité je také získávání nových projektů, čímž se podnik v současné době aktivně zabývá.

Tato práce obsahuje komplexní přehled finanční situace společnosti Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. a upozorňuje na slabá místa v jednotlivých oblastech finančního řízení, která by společnosti v budoucnu mohla způsobit finanční potíže.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Annual report 2013: Corporate Overview. [online]. [cit. 2014-10-18]. Dostupné z:http://files.shareholder.com/downloads/LEA/3554710444x0x737937/C3B6DD22-D253-4CAE-996E-C420CA69A2D9/Lear_Annual_Report_Final_March_25_2014_reduce.pdf
- [2] BASU, Andreas a Liane FAUST. Umění úspěšné komunikace: jak správně naslouchat, řešit konflikty a mluvit s druhými lidmi. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 104 s. Poradce pro praxi. ISBN 978-80-247-5032-3.
- [3] BLÁHOVÁ, Renata. Konzultace s finanční manažerkou společnosti Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. Kolín, 8. 5. 2014, 13. 5. 2014, 15. 5. 2014, 19. 12. 2014, 12. 1. 2015, 17. 3. 2015.
- [4] BLÁHOVÁ, Renata. Osobní rozhovor s finanční manažerkou společnosti Lear Corporation Czech Republic, s.r.o. Kolín, 17. 3. 2015.
- [5] BLAŽKOVÁ, Martina. Marketingové řízení a plánování pro malé a střední firmy: jak napodobit úspěšné: ukazatel cesty k dokonalosti v kvalitě a produktivitě. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 278 s. ISBN 978-80-247-1535-3.
- [6] DLUHOŠOVÁ, Dana. Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.
- [7] Faktory prosperity podniků v lokálním a globálním prostředí optikou roku 2013: sborník ze 7. mezinárodní vědecké konference : 25.10.2013, Vysoká škola ekonomická v Praze = Factors of corporate prosperity in the local and global environment through the lens on 2013 : proceedings of the 7th international scientific conference : 25.10.2013, University of Economics, Prague. Editor Eva Kislingerová, Jindřich Špička. V Praze: Oeconomica, 2013, 1 CD-ROM. ISBN 978-80-245-1959-3.
- [8] Faurecia. [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.faurecia.com/en/about-us>
- [9] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. Finanční analýza firmy. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 208 s. ISBN 978-807-3573-928.
- [10] HRDÝ, Milan a Jiří STROUHAL. Finanční řízení. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 226 s. Vzdělávání účetních v ČR (Institut certifikace účetních). ISBN 978-80-7357-580-9.
- [11] Johnson Controls. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.johnsoncontrols.cz/>

- [12] Kaizen Institute: Kaizen Slovník. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://cz.kaizen.com/knowledge-center/glossary.html#a>
- [13] KALOUDA, František. Finanční řízení podniku. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 279 s. ISBN 978-80-7380-174-8.
- [14] KARLÖF, Bengt. Benchmarking: jak napodobit úspěšné : ukazatel cesty k dokonalosti v kvalitě a produktivitě. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995, 135 s. ISBN 80-858-6523-8.
- [15] KISLINGEROVÁ, Eva. Manažerské finance. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, xxxviii, 811 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-194-9.
- [16] KISLINGEROVÁ, Eva. Oceňování podniku. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001, xvi, 367 s. Finance (Grada). ISBN 80-717-9529-1.
- [17] Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_-cz_nace-
- [18] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.
- [19] Lear Corporation Czech Republic s.r.o. Výroční zpráva za rok 2009. Vyškov, 2009, 29 s.
- [20] Lear Corporation Czech Republic s.r.o. Výroční zpráva za rok 2010. Vyškov, 2010, 29 s.
- [21] Lear Corporation Czech Republic s.r.o. Výroční zpráva za rok 2011. Vyškov, 2011, 29 s.
- [22] Lear Corporation Czech Republic s.r.o. Výroční zpráva za rok 2012. Vyškov, 2012, 29 s.
- [23] Lear Corporation Czech Republic s.r.o. Výroční zpráva za rok 2013. Vyškov, 2013, 29 s.
- [24] Magna Bohemia. [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <http://www.magnaboheemia.cz/onas>
- [25] NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ. Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 204 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3158-2
- [26] PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ. Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 3. vyd. Praha: Linde, 2012, 333 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-7201-872-7.

- [27] RŮČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ. Finanční management: jak napodobit úspěšné: ukazatel cesty k dokonalosti v kvalitě a produktivitě. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 290 s. Finanční řízení (Grada). ISBN 978-80-247-4047-8.
- [28] RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 3. rozš. vyd. Praha: Grada, 2010, 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.
- [29] SCHOLLEOVÁ, Hana. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, 268 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4004-1
- [30] VALACH, Josef a Jiří STROUHAL. Finanční řízení podniku. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ekopress, 1999, 324 s. Vzdělávání účetních v ČR (Institut certifikace účetních). ISBN 80-861-1921-1.
- [31] VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ. Podniková ekonomika. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 570 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4372-1.
- [32] VOCHOZKA, Marek. Metody komplexního hodnocení podniku. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 246 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-3647-1.
- [33] Výpis platných z obchodního rejstříku: Lear Corporation Czech Republic s.r.o., C 39946 vedená u Krajského soudu v Brně. [online]. [cit. 2014-10-18]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=42542&typ=PLATNY>
- [34] ŽŮRKOVÁ, Hana. Plánování a kontrola: klíč k úspěchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 135 s. ISBN 978-80-247-1844-6.

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A: Řízený rozhovor.....	I
---------------------------------	---

Příloha A: Řízený rozhovor

- 1) Které z ukazatelů finanční analýzy jsou pro Vás nejvýznamnější?
- 2) Jak využíváte informace získané z finanční analýzy?
- 3) Jsou pro Vás tyto informace dostatečné? Spatřujete zde prostor pro zlepšení?
- 4) Sledujete nové trendy v oblasti finanční analýzy? Uvažujete o zavedení nových ukazatelů?
- 5) Jaké jsou podle Vás nejdůležitější faktory ovlivňující finanční řízení podniku?
- 6) Využíváte výsledky z finanční analýzy ke změně strategie? Pokud ano, jak často ke změně dochází?
- 7) Jsou pro Vaše rozhodování důležitější finanční nebo nefinanční ukazatele a proč?
- 8) Z finanční analýzy vyplynulo, že podnik nedosahuje uspokojivých hodnot okamžité likvidity. Řešíte tuto situaci? Pokud ano, jak?
- 9) Jak jste spokojena s centrem sdružených finančních služeb v Brně? Nedochozí zde k problémům ve vzájemné komunikaci?
- 10) Jak byste zhodnotila finanční situaci podniku?